יד א ב מיי פכ"ג מהלי אישות הלי ח טור ש"ע

אה"ע סי' פח סעיף ז: שו ג מיי' פי"ב מהלכות

טוען ונטען הל' יב סמג עשין לה טוש״ע ח״מ

סיי קמא סעיף יא: מז ד מייי פכ"ג מהלכות אישות הלי י ופ"יי

מהל' גזלה הל' ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' פח סעיף י וטוש"ע ח"מ סי'

אישות הל' ט טוש"ע

שם פעיף ז ח: יח ח מיי׳ פ״י מהלכות גזלה הלכה ד סמג

עשין עג טוש"ע ח"מ סי

שעה סעיף א: יש ט מייי שם הלכה יב

פח סעיף יב:

טוש"ע אה"ע סימן

:שעה סעיף ה יו הוז מיי׳ פכ״ג שינרא דתמרי. הקשה בקונטרס מאי אפילו והא תמרים עדיפי

ברכה ותירץ ר"ת דהא לא קאמר אפילו תמרי אלא שיגרא קבולים

מגרוגרות כדאמרי׳ אכל גרוגרות ושילם תמרים תבא עליו

Œ.

ל) [ע" בערוך ערך חבץ ג],
 ב"ב לו. ע"ק, ג) ב"מ
 לנו. [ושם אימה דמן, (1) ב"מ
 לנו. [ושם אימה או (1) ב"מ
 ב"מי מלה), [ע" ב"מ
 ב"מ" ב"מ
 ב"מ" ב"מ
 ב"מ" ב"מ
 ב"מ" ב"מ
 ב"מ

הגהות הב״ח

(h) גב' והוללה היל אמר להו לייכ הוה ליה:

(2) רש"י ד"יה רפי לגה לכו חש"י ד"יה רפי לגה לפי לנה לפי לנה לפי לל לייב לל הבנתי דברי כש"י בל הבנתי ברכי כש"ב להבימי עירובין ע"ב לה הגמרל להוכים מהל דממרים מייני בווחל ומשלם בוווי מדיכי ומשני לעיר ברכה משום ברובי עליה זבינל ולעולם רק דמבל עליי ברכה משום ברובי עליה זבינל ולעולם כלן לפי למני למני כלן מפי למני למני כלן מפי למני מלנה וכי למני מכלה וכי למלה כלן לפי למנים וכילולים:

מוסף רש"י

המוציא הוצאות על בכסי אשתו קטנה. בכסי אשתו קטנה. שהיו קטנה. מה ומרים ופרים, וכופרים, וכופרים, וכופרים, וכופרים, וכופרים, כמוציא על מדכרי טופרים, וכופרים מתחן, כמוציא על בכסי אחר דמי. ואם הולא ולא אכל כדי בכסי אחר דמי. ואם הולאם ולא אכל כדי בכסי אחר דמי. ואם שדה חבירו ונטעה. שמין לו וידו של התחוובה. אם השכם הולאם ולם הולאה יש לו מלא מנו

תוספות רי"ד

.(ב"מ קא.)

לא אכלה דרך כבוד מאי אמר עולא פליגי חד אמר בכאיסר וחד אמר בכדינר: אמרי דייני יהודה עובדא בחבילי ומורוח. פי׳ דאחשרי׳ בחבילי זמורות שהן מאכל הפילין והאכיל מהז הרעל לרהמחו וגירש כו׳ אמר ר״א והוא שהיה שרח רווד הוצאה למאי שבוו כנגו הוצאה למאי הלכתא א"ר שאם היתה הוצאה יתרה על השבח אין לו אלא הוצאה שיעור שבח ובשבועה. פי' אימתי יקח כל הוצאתו כשיש . שם שבח כנגד הוצאה הוצאה אינו נוטל הוצאה אלא שיעור שבח והמותר ים דאמרי׳ בפ׳ העשויה ליטע השואל שאם היתה עשויה

עליו ברכה ואי הוה גרסי׳ להא דרבי אבא ברישא מקמי דר' אסי לא הוה קשיא לי מידי. יש ספרים משובשים וכתוב בהן וכמה הרבה אמר ר' אבא כו׳ וגירסת שוטים היא זו כמה הרבה למאי הלכתא איבעיא להו ומאי נפקא לו מינה כל כמה דהוי יותר על גרוגרת אחת הוי הרבה עד לעולם: חובלא דממרי. לאחר שעשו בהן שכר ונשאר הפסולת. אי נמי נידוכין הרבה כדי לעשות מהן שכר: לא אכלה דרך כבוד מאי. בכמה הויא אכילה: בכאיסר. שוה איסר: דייני דפומבדיתא. רב פפא בר שמואל בפ"ק דסנהדרין (דף ממן: עבד רב יהודה עובדה. דחשבה אכילה בחבילי זמורות שהן מאכל לפילין והאכיל מהן הבעל לבהמתו וגירש את אשתו ואמר רב יהודה מה שאכל אכל: אכלה. לוקח שני ערלה שאין הנאתן אלא בזמורות שהפרי אסור בהנאה או שביעית שהוא הפחר או שזרעה כלאים והזמורות לא נאסרו: הרי זו חזקה. עולין לו למנין שלש שנים אי אחת מהשלש שנים אחת מאלו: הרי זו חוקה גרסינן הכא ובבבא בתרא: אשתו הטנה. יתומה שהשיאתה אמה ואחיה יכולה למאן: שמוליה על נכסי החר. וחם מיחנה בו שמין לו שבח שהשביח ונוטל כמשפט אריסי המדינה: עבדו ליה רבנן הך מקנמא. דשמין לו כארים: כי היכי דלח ליפסדינהו. שלח יכסיף ויקלקל הקרקעות ויאכל ולא ישביח שדואג שמא תמאן וכיון דשיימינן ליה כארים תו לא מפסיד להו מימר אמר שמא לא תמאן ואם תמאן הרי אטול שבחי לפי עמלי: חוואי. שם מקום והיה רחוק הימנה והיה מפיק עליה שית מאה י בהולכת הדרך משלו: שהיה שבח כנגד יליאה. הוא דאמרי ישבע ויטול: למאי הלכסא. קאמר והוא שהיה שבח כנגד יציאה לאקולי עליה דאי איכא שבח טפי לא בעי שבועה או לאחמורי עליה ולמימר דאי יציאה ימירה לא שקיל אלא כשיעור שבח ואפילו בשבועה לא אמרי׳ ישבע כמה הוליא ויטול: אתי לאיערומי. ואמר בליר

משבחא פורתא דלישקול בלא שבועה
ואע"ג דלא אפיק כולי האי: אלא אמר רבא. הא דרבי יוסי לאחמורי
עליה אתא ולומר שאם יליאה ימירה על שבח שהשביחה לא אמרינן
עליה אתא ולומר שאם יליאה ימירה על שבח שהשביחה לא אמרינן
יטול כל מה שהוליא אלא מן היליאה יחזירו לו שיעור השבח: ובשבועה.
שישביעוהו שכך הוליא: שהוריד אריסין. בנכסי אשתו ליטול מחלה או
שליש ועמד וגרשה משאכל קימעא: מהו. שיטלו האריסין כפי שבחם:
אדעהא דבעל נחים. הוא הכניסם ולא היא וכי איסתלק ליה בעל
אדעהא דבעל נחים. הוא הכניסם ולא היא וכי איסתלק ליה בעל
אחכל: לאריסי קיימא. אם לא הורידם הבעל הימה היא מורידה
למוכה אריסין: שמין לו וידו על החחשות. ליטול היליאה כשיעור
שבח כדאמר בב"מ בהשואל והכא אמר בעי לסלוקי בלא כלום: ליכא
למאן דערת. ראה זה שלא היה איש משביחן וירד להן ומה הפסידן
הלכך יליאה שיעור שבח מיה מיה ליה הכל איה בעל. שיערית
הלכך יליאה שיעור שבח מחת יהיב ליה: הכא איה בעל.

רוצה ליתן בשדה זו לנוטעה התם משום דידע דשדה אינה שלו ואדעתא דהכי (נתן) [נחית] שיתן לו שכר פעולתו אבל הכא שהוא עושה ע"ד לאכול פירות ולזכות בהן לאחר מיתה לא ע"ד ליקח שכר פעולתו ירד הלכך שמין לו וידו על התחתונה ואין לו אלא הוצאה שיעור שבח בין אם נתגרשה או נתאלמנה לוקחין נכסים משובחים ונותנין ליתומים הוצאת אביהן: והא דהכא דבעל טעין ואמר ברי לי שכך הוצאתי ואשה לא ידעה ואמר" דנשבע כמה הוציא ויטול ומ"ש זה ממנה לי בידך והלה אומר א"י דקי"ל הלי שישבע שבועת היסת שא"י ופטור. לאו מילתא היא

רבי אבא אמר אפי' שיגרא דתמרי. תמרים נידוכין יחד כדרך שדורסין תאנים יחד ליטראות ליטראות אף אלו כן ומיקרי שיגרא. ואני שמעתי שיגרא "טרויות" כמין אשכול תמרים (ב) וקשיא לי מאי אפי' דרבי אבא הא גרוגרות גריעי מתמרים כדתנוף אכל גרוגרות ושילם תמרים תבא

רבי אבא אמרי בי רב אפי' שיגרא דתמרי בעי רב ביבי החובצא דתמרי מאי תיקו לא אכלה דרך כבוד מאי אמר עולא פליגי בה תרי אמוראי במערבא חד אמר בכאיםר וחד אמר אבכדינר אמרי דייני דפומבדיתא עבד רב יהודה עובדא בחבילי זמורות רב יהודה למעמיה ידאמר רב יהודה יאכלה ערלה שביעית וכלאים ה"ז חזקה יא"ר יעקב אמר רב חסדא יהמוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה כמוציא על נכסי אחר דמי מ"ט עבדו בה רבנן תקנתא כי היכי דלא ניפסדינהו: ההוא איתתא דנפלו לה ארבע מאה זוזי בי חוזאי אזיל גברא אפיק שית מאה אייתי ארבע מאה בהדי דקאתי איצמריך ליה חד זוזא ושקל מנייהו אתא לקמיה דר' אמי א"ל מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל אמרו ליה רבגן לר' אמי יה"מ היכא דקאכיל פירא הא קרנא קאכיל והוצאה היא (6) א"כ הוה ליה הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא וימול: ישבע כמה הוציא וימול: א"ר אםי והוא שיש שבח כנגד הוצאה למאי הלכתא אמר אביי שאם היה שבח יתר על הוצאה נוטל את ההוצאה בלא שבועה א"ל רבא א"כ אתי לאיערומי אלא אמר רבא ישאם היתה הוצאה יתירה על השבח אין לו אלא הוצאה שיעור שבח ובשבועה איבעיא להו בעל שהוריד אריםין תחתיו מהו אדעתא דבעל נחית איסתליק ליה בעל איסתליקו להו או דלמא אדעתא דארעא נחית וארעא כי קיימא לאריםי קיימא מתקיף לה רבא בר רב חנז מ"ש סימהיורד לתוך שדה חבירו ונטעה שלא ברשות שמין לו וידו על התחתונה התם ליכא איניש דמרח הכא איכא בעל דמרח מאי הוי עלה אמר רב הונא בריה דרב יהושע "חזינן אי בעל ארים הוא איסתלק ליה בעל אסתלקו להו אי בעל לאו ארים הוא ארעא לאריםי קיימא איבעיא להו בעל שמכר קרקע לפירות מהו מי אמרינן מאי דקני ס (לה) אקני או

דלמא כי תקינו ליה רבנן פירות לבעל

הרבה יחד דאינן טובות כל כך: אבלה ערלה. והא דאמר רב יהודה בחזקת הבתים (ב"ב דף לו.) אכלה (ג) שביעית וכלאים אינה חוקה פירש שם רשב"א כגון שאכל פירות דאיסורא ולכך לא הוי חזקה שלא אכל כדרך האוכלים ומיהו מדלא מקשה להו אהדדי 0 נראה דהתם נמי גרסינן הרי זו חזקה וכן גרים ר״ח וכן נמצא בספר של רבינו גרשום וא"ת דהכא משמע דעלי כלאים מותרים ומ"ש מקשין של כלאי הכרם דאמר בפרק כל שעה (פסחים דף כו:) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם חדש יותך ישן יוצן אלמא אסורין וי"ל דהתם בזרוע מעיקרא דאז הכל נאסר אבל הכא איירי בזרוע ובא והוסיפו הפירות מאתים ולא בעלים דאמרינן בפר' כל שעה (שם דף כה. ושם) ובפרק כל הבשר (חולין דף קטז. ושם) זרוע ובא הוסיף מאמים אין לא הוסיף מאמים לא ואין זה דוחק שהפירות הוסיפו מאתים ולא העלים דאורחא דמילתא הוי הכי דזמורות כבר הוי גדולות לפני זריעת כלאים: מישבע כמה הוציא וימול. נפי׳ רבינו חננאל מקשין אמאי

לא תנא האי נשבע ונוטל בהדי נשבעים ונוטלים דשבועות (דף מד:) ומשני דלה חשיב אלה מידי שמכחישין את הנשבע כגון שכיר וחשוד וחנווני על פנקסו אע"ג דאין הבעל הבית מכחישו מ"מ חנווני ופועלים מכחישין זה את זה אבל הכא ליכא שום הכחשה ומהאי טעמא נמי לא חשיב הבא ליפרע מנכסי יתומים ומיהו ההוא אפי׳ ביתומים מכחישים נוטל בשבועה ונראה דהתם לא חשיב אלא אותם שלריך להשמיענו דנוטלין דאי לאו דאשמעינן ה"א דאפילו בשבועה אין נוטלין ואע״פ דשכיר למאי דחשיב ליה טרוד בפועליו מן הדין היה לו ליטול בלא שבועה דהוי ליה כאומר הלויתני ואיני יודע אם החזרתי לך דחייב ואינו נשבע אלא להפיס דעתו של בעל הבית מ"מ אי לאו דאשמועינן לא הוה ידעינן דחשיב כאיני יודע ואפילו בשבועה לא היה נוטל אבל הנהו דחשיב בהדי הבא ליפרע מנכסי יתומים אי לאו דאשמועינן הוה אמינא דנוטלין בלא

שבועה מחמת השטר לא חשיב להו התם והלשון מוכיח כן דהתם קתני נשבעין ונוטלין משמע דאתא לאשמועינן דנוטלין והכא קתני לא יפרעו אלא בשבועה משמע דאי לאו דאשמועינן הוה אמינא דנוטלין בפרעו אלא בשבועה משמע דאי לאו דאשמועינן הוה אמינא דנוטלין בלא שבועה ואע"ג דתנא דברייתא בהכותב (לקמן דף 19:) חשיב פוגם שטרו בהדי הנהו דנשבעין ונוטלין ההוא תנא לא מחלק אי נמי איכא למימר טעמא כמו שאפרש לקמן בעזרת השסי:

משום

איםתלק ליה בעל אסתלקו להו. אע"ג דאמרינן (ב"מ דף עו.)
השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו
נותן לו שכרו משלם יש לומר דהכא האריסין יודעין שהקרקע של
אשה היא ועל מנת כן נכנסו שאם תתגרש ויפסיד הבעל הכל
אין להם עליו כלום דזה הם יודעים שהבעל לא ינית מלגרש
אשתו בשבילם ודעתם להפסיד עמו כיון שלא התנו:

נכסים בהן ואמרה להו אי לא נחסיתו אחון איהו עביד ולא הוה שקיל השתא מידי: א**י בעל זה ארים הוא.** ויודע בטיב אריסות שאם לא ירדו אלו היה הוא עלמו עובדה: **אסחלקו להו.** דאמרה להו קא מפסידתו לי דאי לא נחסיתו הוה איהו נחית ועביד ולא הוה שקיל השתא מידי: **שמכר קרקע לפירות.** מכר לאחרים קרקע מלוג שיעשה הלוקח ויאכל פירות: משום

לעזי רש"י טרוי"א (בש"ג).

תוספות רי"ד (המשך)

דהכא ברשות הוציא וה״ה

להוציא הוצאות על נכסיו ואינו מאמינו נשבע כמה אבל מנה לי בידך והלה אומר א"י אין כאן רשות הנתבע שהוא אומר א"י ל) שאע"פ שזה נשבע היסת שא"י ונפטר ומ"ד ברי דאורייתא ונוטל דהשתא המוציא הוצאות שררשות הוציא ישבע ונוטל כ״ש זה: א״ר יעקב אמר ר״ח המוציא הוצאות על ו"א קטנה כמוציא הוצאות על נכסי אחר דמי מ״ט עביד רבנז תקנתא כי היכי קטנה יתומה שהשיאוה . אמה ואחיה עשו לה אחר מדעתו ואם מיאנה בו שמין לו השבח שהשביח כמשפט אריסי המדינה ועביד לה הך תקנתא כדי שלא יכסוף ויקלקל הקרקעות ויאכל ולא ישביח שדואג שמא תמאן בו וכיון דשיימינן ליה כאריסותו לא מפסיד להו דמימר אמר שמא לא תמאז ואם תמאז אני אטול לו ב' תקנות א' שאע"פ שאכל לא אמרי׳ מה שאכל אכל ומה שהוציא הוציא אלא שמין לו בשבח וא׳ שכל בעל אם לא אכל שמין לו וידו על התחתונה ואין לו חלק בשבח וזה יש לו שבח ודוקא לקטנה היתה גדולה ומרדה בו ה"נ דמה שהוציא הוציא ומה רבנן תקנתא משום דלא . . מסיק אדעתיה דתמרוד זצ"ל מסתברא לן דמתני' מדקתני מה כשהבעל רוצה לגרשה אבל מורדת בין אכל בין ויטול שלא יהא אלא מתנה שנותז לה דאמרי׳ כי אקני

ולא אדעתא למישקל ולמיפוק הלכך בין אכל בין לא אכל ישבע כמה הוציא ויטול והוא שההיה הוצאה כנגד השבח אבל הוצאה ביי כשיעור שבח ובשבועה שלא הוציא פחות מכשיעור שבח באבל הוצאה ותצה ביי כשיעור שבח ובשבועה שלא הוציא פחות מכשיעור שבח כדאמר רבא: ונ״ל דליתא מדאמרי עביד רבנן תקנתא דמשמע דוקא לקטנה דדחיל שמא תמאן בו ויכסוף נכסים עשו לו תקנה אבל לגדולה לא מסיק אדעתיה דמרדא לא עבידי ליה תקנתא דלא מפסדיה. א"נ י״ל איתא לדר״י דנהי דלא עביד תקנה לגדולה למישקל בשבחא כדין יורד בנכסי אחר מדעתו אבל שלא יפסיד הוצאתו אין זו תקנה עביד תקנה לגדולה למישקל בשבחא כדין יורד בנכסי אחר מדעתו אבל שלא יפסיד הוצאתו אין זו תקנה